

BỒI DƯỠNG KĨ NĂNG DẠY HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC HỌC SINH CHO GIÁO VIÊN TIỂU HỌC QUẬN THỦ ĐỨC, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

ĐOÀN THỊ NGÂN

Trường Bồi dưỡng Giáo dục Thủ Đức - TP. Hồ Chí Minh
Email: doanngan0804@yahoo.com.vn

Tóm tắt: Thực tế, hoạt động bồi dưỡng kĩ năng dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh cho giáo viên tiểu học tại quận Thủ Đức, TP. Hồ Chí Minh vẫn còn nhiều hạn chế, bất cập. Vì vậy, cần thiết phải xây dựng hệ thống kĩ năng dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh và đổi mới công tác bồi dưỡng kĩ năng dạy học cho giáo viên tiểu học nhằm nâng cao chất lượng hoạt động bồi dưỡng và năng lực nghề nghiệp cho giáo viên - chìa khóa để nâng cao chất lượng giáo dục nói chung và giáo dục cấp Tiểu học nói riêng.

Từ khóa: Kĩ năng dạy học; định hướng; phát triển năng lực học sinh; giáo viên tiểu học.

(Nhận bài ngày 13/6/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 29/6/2017; Duyệt đăng ngày 25/7/2017)

1. Đặt vấn đề

Trong những năm học gần đây, cụm từ “Dạy học theo định hướng phát triển năng lực (PTNL)” khá phổ biến và được nhắc lại thường xuyên trong các hoạt động chuyên môn ở cấp Tiểu học. Dạy học theo định hướng PTNL là một trong những nội dung cụ thể của quá trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục ở bậc Phổ thông, từng bước chuyển từ chương trình giáo dục tiếp cận nội dung sang tiếp cận năng lực của người học, chuyển từ lối học nặng về lĩnh hội kiến thức sang lối học coi trọng việc vận dụng kiến thức. Việc đánh giá kết quả học tập của học sinh (HS) không lấy việc kiểm tra khả năng tái hiện kiến thức đã học làm trung tâm của việc đánh giá mà chú trọng khả năng vận dụng sáng tạo kiến thức trong những tình huống ứng dụng khác nhau. Qua đó, phát huy được tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo của người học.

Để thực hiện được yêu cầu trên, một trong những giải pháp then chốt là nâng cao chất lượng và năng lực nghề nghiệp giáo viên (GV) thông qua bồi dưỡng kĩ năng dạy học (KNDH). Nếu chất lượng đội ngũ GV là chìa khóa để nâng cao chất lượng giáo dục thì KNDH lại là chìa khóa để nâng cao chất lượng giảng dạy của đội ngũ. Do đó, công tác bồi dưỡng KNDH cho GV là yêu cầu cần thiết và cấp bách hiện nay của thực tiễn đổi mới giáo dục.

2. Hệ thống các kĩ năng dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh cần bồi dưỡng cho giáo viên tiểu học

KNDH theo định hướng PTNL HS là hệ thống những kĩ năng (KN) được GV sử dụng trong quá trình dạy học nhằm giúp HS hình thành và phát triển những năng lực chung và năng lực chuyên môn bằng cách tổ chức cho HS tự tìm tòi, khám phá và chiếm lĩnh kiến thức, hình thành ở các em phương pháp học tập, khả năng tự kiến

tạo kiến thức, khả năng tư duy, sáng tạo và tự tin trong việc vận dụng những kiến thức đã học vào giải quyết hiệu quả những tình huống trong thực tiễn cuộc sống.

KNDH theo định hướng PTNL HS tiểu học gồm 3 nhóm cơ bản sau đây:

2.1. Kĩ năng thiết kế kế hoạch bài học (soạn giáo án)

2.1.1. Kĩ năng viết mục tiêu

Đây là KN rất quan trọng trong dạy học theo định hướng PTNL HS vì mục tiêu bài học là “tuyên bố” về những gì HS cần hiểu rõ, cần làm được sau mỗi bài học. Căn cứ để GV thực hiện KN viết mục tiêu xuất phát từ nội dung bài học và khả năng nhận thức của HS chứ không phải căn cứ vào mong muốn của GV đối với HS của mình. Nói cách khác, mục tiêu được viết cho người học chứ không phải viết cho người dạy. Vì vậy, mục tiêu bài học phải phù hợp với khả năng, đặc điểm tâm sinh lí và năng lực, nhận thức của HS. Mục tiêu thường được bắt đầu bằng những động từ như: Tự làm được, có ý thức, nhận biết và bày tỏ, thực hiện, có hiểu biết, có thói quen, trình bày được... hoặc những cụm từ biểu hiện những năng lực cụ thể cần hình thành cho HS như: Tự lực, bước đầu biết hợp tác, giao tiếp... KN viết mục tiêu trong dạy học theo định hướng PTNL HS đặt ra yêu cầu cao hơn cho GV, đó là: Phải căn cứ vào năng lực của HS và đưa ra mục tiêu vừa sức với các em, giúp các em vừa phát triển được các năng lực chung, vừa phát triển được các năng lực chuyên môn cho bản thân mình, vừa đáp ứng mục tiêu của cấp học, vừa giải quyết được những tình huống trong thực tiễn cuộc sống.

2.1.2. Kĩ năng xác định các hoạt động và phương pháp dạy học

Căn cứ mục tiêu bài học, GV xác định các hoạt động và phương pháp dạy học (PPDH) sẽ thực hiện trong bài.

Các hoạt động và PPDH được thiết kế trên cơ sở đưa HS vào các tình huống có vấn đề để HS phải vận dụng những kiến thức đã có để giải quyết vấn đề một cách tối ưu nhất. Trong quá trình HS tham gia các hoạt động học tập, GV sử dụng phối hợp các PPDH tích cực nhằm giúp HS tự tìm tòi, khám phá, phát huy cao độ tính tích cực, chủ động của HS.

2.2. Kỹ năng tiến hành dạy học

2.2.1. Kỹ năng sử dụng các phương pháp dạy học

KNDH này đòi hỏi GV phải am hiểu và vận dụng phối hợp linh hoạt các PPDH tích cực trong quá trình dạy học cho HS như PPDH thông qua hoạt động trải nghiệm, PPDH nêu và giải quyết vấn đề, phương pháp đóng vai... Trong đó, người học - đối tượng của hoạt động “dạy”, đồng thời là chủ thể của hoạt động “học” - được đặt vào những tình huống của đời sống thực tế, trực tiếp quan sát, thảo luận, làm thí nghiệm... nhằm giải quyết vấn đề đặt ra theo cách suy nghĩ của mình. Từ đó, HS vừa biết được kiến thức KN mới vừa hiểu được phương pháp “làm ra” kiến thức, không rập khuôn theo mẫu sẵn có. HS được bộc lộ và phát huy tiềm năng sáng tạo, được cuốn hút vào các hoạt động học tập do GV tổ chức và chỉ đạo. Thông qua đó, HS tự khám phá những điều mình chưa rõ chứ không phải thụ động tiếp thu những kiến thức đã được GV sắp đặt. HS được hình thành và PTNL chung và các năng lực chuyên môn của mình.

2.2.2. Kỹ năng giao tiếp, sử dụng ngôn ngữ

Trong dạy học theo định hướng PTNL HS, để giúp HS tự lĩnh hội, tự khám phá, tự chiếm lĩnh kiến thức, đòi hỏi GV phải sử dụng ngôn ngữ rõ ràng, diễn cảm nhằm cuốn hút HS chú ý vào nội dung bài học, vào các hoạt động học tập, tạo cho HS hứng thú, tích cực và hiểu bài tốt hơn. KNDH này yêu cầu GV phải chú ý đến cả nội dung, hình thức biểu đạt và thái độ khi giao tiếp. Cụ thể về nội dung: Ngôn ngữ phải chứa đựng mật độ thông tin vừa phải, trình bày chính xác, cô đọng, xúc tích, đảm bảo thông tin logic. Về hình thức: Sử dụng ngôn ngữ giản dị, giàu hình ảnh, có ngữ điệu, biểu cảm, phát âm mạch lạc, rõ ràng, không có những sai phạm về tu từ học, về ngữ pháp, về ngữ âm. Về thái độ: Luôn bình tĩnh, nhẹ nhàng, kiên trì, ân cần, động viên, khuyến khích, hỗ trợ HS kịp thời trong quá trình các em vận dụng kiến thức để giải quyết các nhiệm vụ học tập nhằm PTNL.

2.2.3. Kỹ năng xử lý tình huống sư phạm

Tình huống sư phạm trong dạy học theo định hướng PTNL chủ yếu là những tình huống về kiến thức, KN, cách ứng xử của HS trong quá trình khám phá để lĩnh hội, tiếp thu kiến thức, PTNL. KNDH này đòi hỏi GV cần có trình độ chuyên môn sâu, rộng, có trình độ kiến thức sư phạm để có thể tổ chức, hướng dẫn các hoạt động của HS, có năng lực kiểm soát, quản lí, dự kiến và giải quyết tốt, kịp thời các tình huống sư phạm nảy sinh, đáp ứng được nhu cầu học tập và phát triển được năng lực chung và các năng lực chuyên môn cho HS.

2.3. Kỹ năng kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của học sinh

Trong dạy học theo định hướng PTNL, việc đánh giá kết quả học tập của HS không chỉ nhằm mục đích nhận định thực trạng và điều chỉnh hoạt động học của trò mà còn đồng thời tạo điều kiện nhận định thực trạng và điều chỉnh hoạt động dạy của thầy. Trước đây, GV giữ “độc quyền” đánh giá kết quả học tập của HS, nhưng trong dạy học theo định hướng PTNL, GV hướng dẫn HS phát triển KN tự đánh giá để tự điều chỉnh cách học. Ngoài ra, GV tạo điều kiện thuận lợi để HS được tham gia đánh giá lẫn nhau. Tự đánh giá đúng và điều chỉnh hoạt động kịp thời là năng lực rất cần cho sự thành đạt trong cuộc sống mà nhà trường phải trang bị cho HS. Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS căn cứ theo quá trình học tập, không phải chỉ căn cứ vào một nội dung của môn học, tiết học. Thông qua đó kết hợp đánh giá của GV, đánh giá của HS và tự đánh giá nhằm nhận định đúng hoạt động học của HS và hoạt động dạy của GV.

3. Thực trạng công tác bồi dưỡng kỹ năng dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh cho giáo viên tiểu học tại quận Thủ Đức, TP. Hồ Chí Minh

3.1. Mục đích

Tìm hiểu thực trạng hoạt động bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học tại quận Thủ Đức, TP. Hồ Chí Minh. Trên cơ sở đó, đề xuất một số vấn đề nhằm nâng cao công tác bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học.

3.2. Nội dung

- Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lí (CBQL) và GV tiểu học về vai trò của các KNDH.
- Thực trạng về nội dung bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học.
- Thực trạng về các hình thức bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học.
- Thực trạng về thái độ của GV đối với việc bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS của GV tiểu học.
- Thực trạng việc vận dụng các KNDH theo định hướng PTNL HS của GV tiểu học.

3.3. Đối tượng, địa bàn khảo sát

Để tìm hiểu vấn đề này, chúng tôi tiến hành điều tra trên 2 đối tượng:

- + Hiệu trưởng - Phó hiệu trưởng (gọi chung là CBQL): 16 người
- + GV: 187 người.

Nhằm mục tiêu đánh giá thực trạng công tác bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học, chúng tôi chọn khảo sát ở 06 trường tiểu học trên địa bàn quận Thủ Đức thuộc 03 mức độ theo đánh giá của Phòng Giáo dục và đào tạo Thủ Đức: Nhóm thứ nhất, trường có chất lượng tốt (Hoàng Diệu, Lương Thế Vinh); nhóm thứ hai, trường có chất lượng khá tốt (Tam Bình, Đào Sơn Tây) và nhóm thứ 3, trường có chất lượng Khá (Đỗ Tấn Phong, Trương Văn Hải).

3.4. Kết quả khảo sát

Tiến hành khảo CBQL và GV của 6/25 trường tiểu

học trên địa bàn quận Thủ Đức, chúng tôi thu về 203 phiếu thăm dò có giá trị. Kết quả như sau:

3.4.1. Về nhận thức

Đa số CBQL và GV đều có chung nhận thức về vai trò quan trọng của KNDH theo định hướng PTNL HS tiểu học. Trong đó, KN kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của HS cùng với nhóm KN tiến hành dạy học được đa số GV xác định quan trọng. Tuy nhiên, vẫn còn một số GV (6.9%) cho rằng nhóm KN soạn giáo án ít quan trọng, cụ thể là KN viết mục tiêu và KN xác định các hoạt động - PPDH. Lí giải cho điều này: Một số GV cho rằng sách GV và sách bài soạn đã hướng dẫn rất cụ thể, chi tiết và có sẵn giáo án mẫu. Vì vậy, GV không cần thiết phải thực hiện KN này. Đây là vấn đề cần phải lưu ý về nhận thức của một số GV đối với vai trò của nhóm KN soạn giáo án. Vì trong dạy học theo định hướng PTNL HS tiểu học đòi hỏi GV phải tự xác định mục tiêu, tự xác định các hoạt động và PPDH trên cơ sở khả năng và trình độ nhận thức của HS lớp mình phụ trách. Qua đó, GV xác định khối lượng kiến thức, KN, thái độ đã có và mức độ, phạm vi lĩnh hội của HS nhằm hình thành và phát triển các năng lực cần có ở HS.

3.4.2. Về nội dung bồi dưỡng

187 GV được khảo sát chủ yếu bồi dưỡng KN kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của HS (85%) và KN sử dụng các PPDH (77.5%).

Sở dĩ hai KNDH này được GV thực hiện bồi dưỡng nhiều chủ yếu xuất phát từ nguyên nhân khách quan. Đó là sự ra đời của Thông tư 22/2016/TT-BGDĐT ngày 22/9/2016 sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy định đánh giá HS tiểu học ban hành kèm theo thông tư 30/2014/TT-BGDĐT ngày 28/8/2014 của Bộ Giáo dục và Đào tạo trong năm học 2016 - 2017. Bên cạnh đó, thông qua thông qua dự giờ đồng nghiệp, dự giờ các tiết thao giảng, chuyên đề tổ, khối, cụm chuyên môn... GV tự học hỏi, tự bồi dưỡng được KN sử dụng các PPDH.

Tuy nhiên, kết quả khảo sát cho thấy, GV rất ít hoặc không bồi dưỡng KN viết mục tiêu và KN giao tiếp, sử dụng ngôn ngữ. Thực tế các KN này có ảnh hưởng rất nhiều đến dạy học theo định hướng PTNL HS. Cốt lõi của các KN này là hình thành và rèn luyện cho HS phương pháp tự học, KN, thói quen, ý chí... tạo cho HS hứng thú và niềm vui thích trong học tập, ham học, khơi dậy nội lực vốn có trong mỗi con người. Qua đó, PTNL HS theo yêu cầu của cấp học.

3.4.3. Về hình thức bồi dưỡng

77.3% tổng số GV được khảo sát đánh giá hình thức tự bồi dưỡng là hình thức phù hợp nhất và được GV sử dụng chủ yếu trong quá trình bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS. Nguyên nhân: Phòng Giáo dục, Trường Bồi dưỡng Giáo dục quận Thủ Đức và ban giám hiệu các trường chưa mạnh dạn xây dựng nội dung, hình thức, phương pháp bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS một cách đầy đủ, chính xác, khoa học nhằm đáp ứng nhu cầu thực tiễn công tác giảng dạy của GV. Theo ý kiến của GV, việc tham gia bằng hình thức bồi

dưỡng tập trung hoặc bồi dưỡng từ xa vừa mất thời gian mà không hiệu quả vì xa rời thực tế, sách vở, giáo điều... chưa tạo được hứng thú cho GV khi tham gia học tập.

3.4.4. Về thái độ của giáo viên

Khoảng 2/3 trong tổng số GV được khảo sát có thái độ quan tâm, chủ động trong việc bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS. Tuy nhiên, vẫn còn khoảng 1/3 GV ít hoặc không quan tâm đến việc bồi dưỡng KNDH. Nguyên nhân là do GV cảm thấy vô bổ khi tham gia bồi dưỡng vì bản thân họ chưa được tiếp cận nội dung bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS một cách bài bản, khoa học hoặc nội dung bồi dưỡng chưa thiết thực, chưa hỗ trợ nhiều trong công tác giảng dạy theo định hướng PTNL HS. Một số khác cho rằng do phải dạy 2 buổi/ngày nên ít hoặc không có thời gian để bồi dưỡng các KNDH theo định hướng PTNL HS...

3.4.5. Về vận dụng các kĩ năng dạy học

Theo đánh giá của ban giám hiệu các trường thông qua khảo sát: GV sử dụng thường xuyên và thành thực nhất là nhóm KN tiến hành dạy học (84.2%). GV ít sử dụng và ít thành thực nhất là nhóm KN soạn giáo án (53.7%). Xuyên suốt trong quá trình khảo sát, chúng tôi nhận thấy, GV ít quan tâm đến việc bồi dưỡng và sử dụng nhóm KN soạn giáo án vì GV còn ỷ lại vào sách GV, tài liệu hướng dẫn và giáo án mẫu. GV tự bồi dưỡng nhiều nhất là KN kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của HS. Tuy nhiên, theo CBQL và GV đánh giá thì vẫn còn GV (37.5%) chưa sử dụng thành thực KN kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của HS do nội dung, cách thức, phương pháp kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của HS có sự thay đổi liên tục trong những năm học gần đây, GV dù sử dụng thường xuyên nhưng vẫn tự nhận thấy chưa thành thực.

Xuất phát từ thực tiễn trên, chúng tôi nhận thấy sự cần thiết phải đổi mới công tác bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học sao cho vừa đáp ứng được nhu cầu học tập vừa đáp ứng cho thực tiễn công tác giảng dạy của GV, giúp GV có hứng thú và quan tâm đến công tác bồi dưỡng. Từ đó mới nâng cao chất lượng đội ngũ - chất lượng dạy học theo định hướng PTNL HS - chìa khóa để nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học trong giai đoạn hiện nay.

4. Kiến nghị về đổi mới công tác bồi dưỡng kĩ năng dạy học cho giáo viên tiểu học

4.1. Lựa chọn nội dung và biên soạn tài liệu bồi dưỡng

Thực trạng chỉ ra rằng hoạt động bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học tại quận Thủ Đức chưa tập trung nhiều vào dạy học theo định hướng PTNL HS. Một trong những nguyên nhân được xác định là nội dung bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học còn thiếu, dẫn tới hoạt động bồi dưỡng chưa toàn diện, chưa hiệu quả. Do đó, việc lựa chọn nội dung bồi dưỡng sẽ trở thành kim chỉ nam cho hoạt động bồi dưỡng trên thực tế đi đúng hướng và đạt được mục đích và nâng cao chất lượng và hiệu quả giảng dạy cho

GV theo định hướng PTNL HS tiểu học. Vì vậy, cần đẩy mạnh công tác nghiên cứu về bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học trong toàn quận. Cụ thể là:

- Nội dung quan điểm dạy học theo định hướng PTNL HS.
- Hệ thống các KNDH theo định hướng PTNL HS.
- Quy trình bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS tiểu học.

Bên cạnh đó, Phòng Giáo dục và Đào tạo, Trường Bồi dưỡng Giáo dục Thủ Đức cần chủ động phối hợp với các khoa: Khoa Giáo dục tiểu học, khoa Giáo dục học Trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh, Viện Sư phạm Kỹ thuật TP. Hồ Chí Minh... để đề xuất hay “đặt hàng” xây dựng chương trình bồi dưỡng chất lượng hơn, tập trung hơn về nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức, công tác kiểm tra - đánh giá.

Nội dung bồi dưỡng cần được biên soạn dưới dạng các hoạt động khác nhau nhằm giúp GV lĩnh hội dần các kinh nghiệm học tập, bồi dưỡng và rèn luyện các KNDH theo định hướng PTNL HS thông qua việc giải quyết các tình huống có vấn đề, tạo cho GV có nhiều cơ hội trải nghiệm và vận dụng những kiến thức, KN đã có vào trong quá trình bồi dưỡng.

Cần cứ để biên soạn tài liệu: Cần căn cứ vào cách tiếp cận mục tiêu (The objective approach) và cách tiếp cận phát triển (Development approach) để vừa đảm bảo mục tiêu bồi dưỡng vừa chú trọng đến việc phát triển những năng lực tiềm ẩn của cá nhân, phát triển sự hiểu biết của người được bồi dưỡng.

Việc đổi mới phương pháp bồi dưỡng cũng cần được thực hiện triệt để. GV khi tham gia bồi dưỡng cần được chuyển từ vị trí người tiếp thu bị động sang vị trí của người “phát minh”, chủ động, tích cực tham gia vào quá trình bồi dưỡng, tự mình tìm ra vấn đề, tìm ra các giải pháp tối ưu để giải quyết các nhiệm vụ trong quá trình bồi dưỡng.

Hình thức và cấu trúc của tài liệu cũng cần phải đảm bảo tính đồng bộ và tuân thủ các quy định cụ thể về thể thức văn bản, được diễn đạt mạch lạc với ngôn ngữ trong sáng, dễ hiểu, thống nhất, đúng ngữ pháp, đúng chính tả theo quy tắc hiện hành.

Cuối mỗi nội dung - hoạt động bồi dưỡng cần có câu hỏi hướng dẫn ôn tập, định hướng thảo luận và bài tập thực hành với những tình huống thiết thực, cụ thể trong thực tế công tác dạy học của GV để khai thác kinh nghiệm của họ, giúp họ giải quyết hiệu quả nhiệm vụ học tập trong quá trình bồi dưỡng.

4.2. Xây dựng quy trình bồi dưỡng

Quá trình bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học cần được diễn ra theo đúng các bước của quy trình thì việc bồi dưỡng sẽ dễ dàng, nhanh chóng và đạt được hiệu quả cao hơn, giảm bớt thời gian bồi dưỡng và những sai sót trong quá trình bồi dưỡng. Quy trình bồi dưỡng bao gồm 5 bước sau:

Bước 1: Xác định mục tiêu bồi dưỡng: Năng cao

năng lực nghề nghiệp cho GV tiểu học, trang bị, cập nhật, nâng cao kiến thức, KNDH theo định hướng PTNL HS, góp phần thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục.

Bước 2: Xác định nhu cầu bồi dưỡng của đội ngũ GV: Cần thực hiện 02 việc sau:

Thứ nhất, phân tích thực trạng đội ngũ GV để làm rõ: Họ là ai? Họ có vai trò như thế nào trong quá trình dạy học theo định hướng PTNL HS tiểu học? Họ đang ở trình độ nào? Năng lực giảng dạy, nghiên cứu như thế nào? Điểm mạnh, điểm yếu của họ là gì? Phải bồi dưỡng cái gì, phương pháp, hình thức bồi dưỡng như thế nào...?

Thứ hai, xuất phát từ chính nhu cầu hiện nay của đội ngũ GV. Trên cơ sở đó, lựa chọn nội dung và biên soạn tài liệu bồi dưỡng cho phù hợp.

Bước 3: Lựa chọn nội dung và biên soạn tài liệu bồi dưỡng

Thứ nhất, xác định căn cứ để lựa chọn nội dung gồm căn cứ pháp lý như chuẩn nghề nghiệp GV tiểu học, Thông tư 26/2012/TT-BGDĐT ngày 10/7/2012 ban hành Quy chế Bồi dưỡng thường xuyên GV mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên, Thông tư 32/2011/BGDĐT ngày 08/8/2011 ban hành Chương trình bồi dưỡng thường xuyên GV tiểu học, Thông tư 22/2016/TT-BGDĐT ngày 22/9/2016 sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy định đánh giá HS tiểu học ban hành kèm theo Thông tư số 30/2014/TT-BGDĐT ngày 28/8/2014 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo...

Thứ hai, lựa chọn nội dung bồi dưỡng:

- Về kiến thức: Các kiến thức về quan điểm dạy học theo định hướng PTNL cho HS tiểu học, kiến thức về các KNDH theo định hướng PTNL HS.

- Về KN: GV cần được cung cấp hệ thống và các thức thực hiện các KNDH theo định hướng PTNL HS.

- Về thái độ: Nâng cao ý thức, năng lực nghề nghiệp, đạo đức, tác phong sư phạm mẫu mực của GV; tiếp tục bồi dưỡng lòng say mê và hứng thú trong hoạt động giảng dạy, phát triển nghề nghiệp, yêu nghề, mến trẻ.

Bước 4: Xây dựng kế hoạch bồi dưỡng GV: Căn cứ vào nhu cầu thực tế cần bồi dưỡng của GV và yêu cầu của ngành. Kế hoạch bồi dưỡng gồm: Mục tiêu, yêu cầu, nội dung, phương thức bồi dưỡng, thời gian, kinh phí, trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân liên quan. Kế hoạch bồi dưỡng được thực hiện theo trình tự sau:

- Xác định nhu cầu bồi dưỡng của từng GV.

- Định hướng lựa chọn nội dung, chương trình, phương thức bồi dưỡng phù hợp với từng GV.

- Xây dựng kinh phí, để xuất thời gian, địa điểm bồi dưỡng.

- Trình hiệu trưởng phê duyệt.

Bước 5: Đổi mới công tác tổ chức bồi dưỡng GV: Nên kết hợp giữa phương pháp lấy học viên làm trung tâm và tự bồi dưỡng của GV là chủ yếu, bao gồm các hoạt động sau:

- Phát tài liệu bồi dưỡng, hướng dẫn sơ bộ cho GV về nội dung tài liệu.

- GV tự nghiên cứu tài liệu bồi dưỡng.
- Tổ chức cho GV trao đổi về tài liệu bồi dưỡng theo từng trường.
- Tập trung những nội dung GV chưa rõ, chưa tự thống nhất qua tự nghiên cứu, trao đổi và thảo luận.
- Tổ chức giải đáp những nội dung GV chưa rõ hoặc chưa thống nhất ở tài liệu bồi dưỡng.
- Đưa GV vào các tình huống thực tế, khai thác kinh nghiệm của GV để thực hiện các KNDH theo định hướng PTNL HS.

- GV tự luyện tập, tự bồi dưỡng tại lớp giảng dạy.

4.3. Đổi mới kiểm tra - đánh giá kết quả bồi dưỡng

Đổi mới hoạt động kiểm tra - đánh giá công tác bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS cho GV tiểu học nhằm nâng cao tính giá trị và độ tin cậy trong hoạt động này. Qua đó, đảm bảo công tác kiểm tra - đánh giá diễn ra thực chất, đúng kết quả bồi dưỡng. Vì vậy, cần:

Một là, phối hợp nhiều hình thức đánh giá khác nhau để đảm bảo tính chính xác và khách quan trong công tác kiểm tra - đánh giá (GV tự đánh giá, GV đánh giá lẫn nhau, CBQL kiểm tra - đánh giá GV). Trong đó, phát huy tối đa vai trò tự đánh giá của GV trong hoạt động bồi dưỡng.

Hai là, kết hợp đánh giá quá trình và đánh giá tổng kết cuối khóa bồi dưỡng.

Công tác kiểm tra - đánh giá cần phải vừa kiểm tra - đánh giá quá trình học tập lí thuyết, vừa phải KT-ĐG thực hành. Vì vậy, cần lựa chọn những công cụ phù hợp để đánh giá quá trình bồi dưỡng của GV (gồm: Trắc nghiệm, bài tập thực hành, bảng hỏi, câu hỏi phỏng vấn, các công cụ quan sát và hồ sơ...). Do đó, cần lựa chọn và phối hợp những hình thức đánh giá để đảm bảo tính chính xác, khách quan.

Sau mỗi khóa học hay chuyên đề bồi dưỡng, chuyên viên bồi dưỡng cần lấy ý kiến của người học về khóa học hay chuyên đề mà họ tham gia để phân tích và đánh giá. Bên cạnh đó, cũng cần thực hiện các hình thức kiểm tra - đánh giá kiến thức hay KN thu nhận được từ khóa học

hay chuyên đề bồi dưỡng nhằm thu thập những thông tin chính xác và có những tác động phù hợp tiếp theo.

5. Kết luận

Công tác bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS tiểu học đã và đang được CBQL và GV tại quận Thủ Đức quan tâm thực hiện. Tuy nhiên, do nội dung bồi dưỡng, hình thức, phương pháp bồi dưỡng chưa đáp ứng được yêu cầu đòi hỏi từ thực tế công tác giảng dạy theo định hướng PTNL HS tiểu học nên đa số GV chọn hình thức tự bồi dưỡng để thực hiện các KNDH theo định hướng PTNL HS.

Nhận thức được tầm quan trọng của KNDH theo định hướng PTNL HS, nhằm đáp ứng yêu cầu dạy học theo định hướng PTNL hiện nay, chúng tôi nhận thấy các cấp lãnh đạo cần xây dựng nội dung bồi dưỡng KNDH một cách bài bản, khoa học; lựa chọn hình thức, phương pháp bồi dưỡng phong phú, đa dạng, dễ hiểu, cuốn hút, giúp GV hứng thú, tích cực tham gia. Đội ngũ báo cáo viên, chuyên viên tập huấn cần nắm chắc kiến thức, KN, nội dung bồi dưỡng KNDH theo định hướng PTNL HS và tổ chức các lớp bồi dưỡng, gần gũi, hỗ trợ tích cực và kịp thời cho công tác giảng dạy của GV. Có như vậy mới tạo động lực để GV quan tâm và tích cực tham gia công tác bồi dưỡng, từng bước nâng cao tay nghề và chất lượng dạy học cấp Tiểu học theo định hướng PTNL HS, đáp ứng yêu cầu và sự mong mỏi của xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Quy chế bồi dưỡng thường xuyên giáo viên mầm non, phổ thông và giáo dục thường xuyên ban hành kèm theo Thông tư 26/2012/66-BGDĐT ngày 10/7/2012.
 [2]. Đặng Thành Hưng - Trịnh Thị Hồng Hà - Nguyễn Khải Hoàn - Trần Vũ Khánh, (2012), Tài liệu *Lí thuyết phương pháp dạy học*.
 [3]. Vũ Xuân Hùng, *Về hệ thống năng lực dạy học của nhà giáo trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp theo tiếp cận năng lực thực hiện*, Tạp chí Khoa học Dạy nghề, số 30, tháng 3, năm 2016.

IMPROVING TEACHING SKILL TOWARDS DEVELOPING PUPILS' COMPETENCE IS STILL LIMITED FOR PRIMARY TEACHERS IN THU DUC DISTRICT, HO CHI MINH CITY

Doan Thi Ngan
Thu Duc Education School - Hochiminh City
 Email: doanngan0804@yahoo.com.vn

Abstract: In fact, activity to improve teaching skill towards developing pupils' competence is still limited for primary teachers in Thu Duc district, Ho Chi Minh City. Therefore, it is necessary to develop a system of teaching skill towards developing pupils' competence and renewing teachers' teaching skill so as to improve the quality of fostering and career training for teachers - key to improve quality of education in general and primary education in particular.

Keywords: Teaching skill; development of pupils' competence; primary teachers.